

No.

CYDBWYLLGOR CYSWLLT Y SECTOR GWIRFODDOL

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 29 Ionawr, 2024.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Lloyd-Selby (Is-Gadeirydd yn y Gadair);
Cynghorwyr I. Buckley, A.M. Collins a J.M. Norman.

Cynrychiolydd o'r Sector Gwirfoddol: R. Connor (Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg), L. Newton (Gweithredu dros lechyd Meddwl Caerdydd a'r Fro), a'r Cynghorydd C. Hawkins (Cynrychiolydd Cynghorwyr Tref a Chymuned)

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr S.M. Hanks a E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac lechyd)

740 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

741 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr R.M. Birch (Cadeirydd), G. Bruce, C. Iannucci a N.J. Wood a H. Smith (Barnados)

742 COFNODION –

CYTUNWYDARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 16 Hydref, 2023 fel cofnod cywir.

743 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd S. Lloyd-Selby ddiddordeb yn Eitem 7 ar yr Agenda – Cryfhau ein Cymunedau a'n Gwaith i Fynd i'r Afael â Thlodi ac Argyfwng Costau Byw Presennol – Cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau: 18fed Hydref, 2023 sef bod ganddi oddefeb i siarad. a phleidleisio ar faterion cyffredinol yn ymwneud â Banc Bwyd y Fro ond i siarad dim ond pan oedd materion ynghylch cyllid neu eiddo o ran Banc Bwyd y Fro yn cael eu hystyried yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg.

744 GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A'R TRYDYDD SECTOR –

Cafodd y Pwyllgor gyflwyniad gan y Pennaeth Rheoli Adnoddau a Diogelu gan ystyried y gwaith parhaus rhwng y Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Trydydd Sector. Gweithiodd yr adran yn agos gyda gwahanol sefydliadau e.e. Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd/Dewis, Adferiad, Ffederasiwn Rhieni Caerdydd a'r Fro, YMCA, Gofal a Thrwsio Caerdydd, The Care Collective a'r Gymdeithas Alzheimer, Gweithredu dros Blant, Llamau and Barnardo's, YMCA, Young Family Matters a NYAS (Gwasanaeth Eiriolaeth Plant). Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod y gwasanaethau a ddarperir yn cynnwys nifer o feysydd gan gynnwys cymorth rhieni. Bu'r Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuencid a Chymorth Cynnar hefyd yn gweithio gyda Victim Focus, trais domestig, Cyngor ar Bopeth, y Ganolfan Waith a Banc Bwyd. Roedd Gwasanaethau Oedolion yn ymdrin â meysydd fel Vale Plus, Innovate Trust a Cartrefi Cymru, Vale People First, Friendly Trust, Advocacy Matters, MIND yn y Fro, Platform a Gweithredu dros Iechyd Meddwl Caerdydd a'r Fro. Ymhlith y sefydliadau eraill a dderbyniodd gyllid a'r gwasanaethau a ddarparwyd ganddynt oedd Aid Connect Cymru, clybiau cinio Y Bont-faen a Llanfleiddan a Dinas Powys, Voluntary Concern Dinas Powys, Divert Cymru, Live at Home Penarth a'r Cylch, Canolfan Dewis ar gyfer Byw'n Annibynnol, Hafod Care, Care Quality Ltd a Sight Cymru.

Roedd hefyd yn ofynnol i Awdurdod Lleol sefydlu fforymau Adran 16 a'r Pennaeth Gwasanaeth oedd yr USC ar gyfer y gwasanaeth hwn. Cytunwyd y byddai Caerdydd a'r Fro yn sefydlu eu fforymau eu hunain o ran comisiynu gan fod ganddynt eu heriau penodol eu hunain. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth, hyd yma, fod cyfarfod ymgysylltu wedi'i gynnal ym mis Rhagfyr 23, bod arolwg wedi'i gynhyrchu ym mis Ionawr 2024 gyda'r bwriad y byddai'r Bwrdd yn cael ei sefydlu ym mis Mawrth 2024 ac y byddai rhaglen waith ar gyfer y dyfodol yn cael ei datblygu yn 2024.

Diolchodd R. Connor (GGM) i'r Pennaeth Gwasanaeth am ei gyflwyniad manwl a oedd yn ymdrin â'r gwaith gyda'r Trydydd Sector gan nodi ei bod yn croesawu cyflwyno a datblygu'r Fforwm a16 ac yn ei barn hi roedd y Cyngor yn gweithio mewn partneriaeth â'r Trydydd Sector ac roedd yn gobeithio y byddai hyn yn parhau i gael ei ddatblygu. Fodd bynnag, dywedodd fod llawer o ddarparwyr y trydydd sector yn brin o adnoddau yn enwedig o ystyried disgwyliadau'r gwasanaeth yr oedd disgwyl iddynt ei ddarparu gan nodi bod 45% o'r trydydd sector yn cwmpasu gwasanaethau a oedd gynt wedi'u cynnwys gan Awdurdodau Lleol. Holodd Ms Connor sut y bwriadai'r Pennaeth Gwasanaeth weithio mewn partneriaeth a sicrhau bod gan y trydydd sector adnoddau priodol i ddiwallu anghenion y boblogaeth sy'n tyfu'n barhaus.

Gofynnodd y Cadeirydd am fwy o wybodaeth am rôl fforwm Adran 16 gan holi faint o sefydliadau neu unigolion fyddai'n debygol o ymuno a'r trefniadau arfaethedig rhwng y Cyngor a'r trydydd sector. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth mewn ymateb fod perthnasau cryf rhwng y Cyngor a sefydliadau amrywiol na fyddai'n dymuno eu colli. Er na chafwyd cymaint o ymatebion i'r arolwg ag yr oedd wedi gobeithio, byddai'n dadansoddi'r canlyniadau maes o law. Hefyd er y byddai'r Awdurdod Lleol yn arwain o ran y Fforwm, roedd yn bwriadu mabwysiadu dull

No.

partneriaeth gyda'r trydydd sector a byddai'n cynnig sefydlu gweithdai penodol yn ystod y flwyddyn i ganolbwyntio ar rai elfennau.

I gloi, dywedodd y Cadeirydd y byddai'n arfer da i'r Sector Gwirfoddol dderbyn diweddariad pellach ar ddiwedd blwyddyn y gwaith a gofynnodd i'r holl Aelodau anfon y sleidiau cyflwyno ymlaen er gwybodaeth.

Yna,

CYTUNWYD -

- (1) Diolch i'r Pennaeth Rheoli Adnoddau a Diogelu am gyflwyniad cynhwysfawr.
- (2) Bod diweddariadau pellach yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor ar ddiwedd y flwyddyn nesaf.
- (3) Bod y cyflwyniad a ddarparwyd yn y cyfarfod yn cael ei anfon ymlaen at holl Aelodau'r Pwyllgor er gwybodaeth.

Rheswm dros yr argymhellion

- (1-3) Gyda golwg ar y trafodaethau yn y cyfarfod yn dilyn y cyflwyniad.

745 ADRODDIAD BLYNYDDOL GWASANAETHAU GWIRFODDOL MORGANNWG (GVS) 2022/23 (SG) –

Cyflwynodd R. Connor, Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg, yr adroddiad a oedd yn rhoi trosolwg o'r hyn a gyflawnwyd a chanlyniadau gwaith y Sector Gwirfoddol yn y 12 mis blaenorol. Roedd yr Adroddiad Blynyddol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor fel sy'n ofynnol o dan delerau Cyngor Bro Morgannwg a Gweithred Grant Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg. Ystyriodd yr adroddiad y cyflawniadau yn ystod y flwyddyn, datblygiad gwasanaethau cynghori, ei rôl fel gwasanaeth gwybodaeth a darparu gwasanaethau ymarferol e.e. argraffu dibynadwy, help gyda chyhoeddi pen desg, benthyg offer arddangos ar gyfer arddangosfeydd a chyflwyniadau ac ati. Roedd amryw o rwydweithiau'r gwasanaeth hefyd yn dal i fod yn ffordd boblogaidd i sefydliadau gwirfoddol a chymunedol gael mynediad at wybodaeth a'i rhannu. Yn benodol, cyfeiriwyd at Fforwm Tai a Digartrefedd y Fro a nodwyd mai dyma'r hynaf o'r holl rwydweithiau a Fforymau. Roedd wedi bod yn gweithredu ers i GGM ddod i fodolaeth. Roedd y Fforwm hefyd yn cyfarfod ar y cyd â Grŵp Tai Cefnogi Pobl y Fro bedair gwaith y flwyddyn. Roedd elfen arall o waith GGM yn ymwneud ag ariannu'r gwasanaeth gwybodaeth a roddodd gymorth i 81 o grwpiau drwy gydol y flwyddyn gyda £650k o gyllid wedi ei gofnodi i fod o ganlyniad i'r cyngor a'r wybodaeth a roddwyd gan GGM. Cyfeiriwyd at dri ychwanegiad y cylchlythyr cyllid cynaliadwy a gynhyrchwyd ac a oedd yn cynnwys gwybodaeth am ystod o gronfeydd ynghyd ag erthyglau newyddion i gynorthwyo grwpiau yn eu gwasanaeth ar gyfer cronfeydd hanfodol. Cynhaliwyd pum digwyddiad ariannu hefyd gyda chynrychiolwyr o

No.

gyllidwyr yn rhoi cyngor gwerthfawr ar sail un i un i sefydliadau'r Trydydd Sector. Nodwyd bod tua 200 o bobl wedi mynychu'r sesiynau hyn.

Yn ystod y flwyddyn er gwaethaf y pandemig roedd 17 o ddigwyddiadau hyfforddi grŵp hefyd wedi'u cynnal i gyd gyda'r nod o feithrin gallu sefydliadau lleol.

Roedd paragraff 2.16 yr adroddiad yn cyfeirio at rai o'r partneriaethau strategol allweddol yr oedd GGM yn chwarae rhan allweddol arnynt. Cyfeiriodd yr adroddiad hefyd at y rhwydwaith Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles a sefydliadau eraill a dderbyniodd gyllid gan GGM.

O ran gwirfoddoli, roedd GGM yn cynnig adnodd un stop ar gyfer gwybodaeth, cyngor ac arweiniad ar bob agwedd ar wirfoddoli ar gyfer gwirfoddolwyr a sefydliadau sy'n recriwtio, gan nodi bod gwirfoddoli yn cynnig profiad gwerthfawr a allai gynorthwyo astudio, helpu rhywun i benderfynu os oeddent yn ystyried newid gyrfa neu yn syml rhoi'r cyfle iddynt roi rhywbeth yn ôl i'w cymuned.

Roedd paragraffau 2.30 i 2.34 o'r adroddiad yn rhoi rhai uchafbwyntiau o waith datblygu gwirfoddoli a wnaed yn 2022/23. Amlygodd yr adroddiad hefyd fod GGM wedi ymrwmo ac yn benderfynol o wneud y defnydd gorau o arian cyllidwyr ac felly wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd mewn sawl maes. Roedd rhai o'r mentrau arbed yn cynnwys annog pob cyswllt i dderbyn cylchgrawn ac atodiadau Vista GGM ar e-bost, cyflwyno gwasanaeth e-fwletin, cyfyngu ar alwadau ffôn a wnaed i ffonau symudol, gosod newidiadau effeithlonrwydd ynni i oleuadau, diffodd eitemau trydanol nad oeddent yn cael eu defnyddio ac annog staff i argraffu dim ond os oes angen. Cyfeiriwyd at brosiectau eraill hefyd fel yr amlinellwyd ym mharagraff 2.41 o'r adroddiad.

Yn dilyn ymholiad gan y Cynghorydd Norman mewn perthynas â chyfranogiad gwirfoddolwyr ac a oedd angen gwiriadau GDG ar wirfoddolwyr ai peidio, dywedodd Ms Connor fod sefydliadau'r Trydydd Sector bob amser yn dymuno annog a chynnwys mwy o wirfoddolwyr er bod y niferoedd wedi lleihau dros y blynyddoedd ac y byddai ehangu'r gwasanaeth yn gofyn am fwy o adnoddau gan ei bod yn bwysig bod y lefel gywir o gymorth a hyfforddiant yn cael ei darparu i unrhyw un sy'n ymwneud â gwaith gwirfoddoli. O ran ceisiadau am wiriadau'r GDG, roedd hi'n ystyried y gallai rhai pobl gael eu hofni ond bod y gost fel arfer yn cael ei thalu gan y sefydliad y gwnaethon nhw wirfoddoli iddo.

Holodd y Cadeirydd a oedd unrhyw gymorth cynllun mentora rhwng cyfoedion ar gael ar gyfer gwaith gwirfoddoli ar draws y sector yn y Fro o ystyried yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael. Dywedodd R. Connor fod yna adnodd o fewn GGM a'r fforwm rhwydweithio ar gyfer cyngor gwirfoddoli ac ati ond bod y sector yn ddiweddar wedi derbyn gwybodaeth bod Llywodraeth Cymru wedi dweud y byddai'r Gronfa Gwirfoddoli yng Nghymru yn cael ei lleihau'n sylweddol yn y gyllideb ddrafft.

Ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad, yna

CYTUNWYD -

(1) Nodi cynnwys Adroddiad Blynyddol Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg 2022/23.

(2) Diolch i R. Connor, (Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg) am adroddiad manwl.

Rhesymau dros Argymhellion

(1&2) O ystyried cynnwys yr adroddiad a thelerau'r Weithred Grant rhwng VOGC a GVS.

746 AIL-LUNIO: Y CAM NESAF O DRAWSNEWID (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cabinet ar 18 Ionawr, 2024 gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol a ddywedodd fod yr adroddiad yn nodi'r cynigion ar gyfer cam nesaf rhaglen drawsnewid y Cyngor ar gyfer Ail-lunio. Ail-lunio yw'r rhaglen newid trawsnewidiol a lansiwyd yn 2015 ac a alluogodd y Cyngor i liniaru effaith cyni tra'n cyflawni arbedion ariannol sylweddol.

O ystyried yr her ariannol sylweddol sy'n wynebu'r Cyngor yn y tymor canolig, dywedodd yr adroddiad ei bod bellach yn bryd canolbwyntio ar Ail-lunio unwaith eto a bod yr adroddiad yn nodi fframwaith a syniadau cynnar ar gyfer datblygu newid trawsnewidiol a phum thema model gweithredu targed, trawsnewid gwasanaethau, cryfhau cymunedau, arloesi digidol a gwydnwch economaidd. Roedd y Cabinet wedi cyfeirio'r adroddiad at Gyd-bwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol i'w ystyried.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol ei bod yn bwysig i'r rhaglen fod â mwy o bwyslais ariannol ac yn benodol edrych ar y ffordd yr oedd y Cyngor yn gweithredu'r sefydliad, sut mae'n defnyddio technoleg a sut y mae'n diwallu anghenion ei phreswylwyr.

O ystyried yr adran ar drawsnewid gwasanaethau, holodd y Cadeirydd a oedd y Cyfarwyddwr yn rhagweld bod hon yn rhaglen ragweithiol neu adweithiol. Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai'n debyg y byddai'n ychydig o'r ddau gan nodi bod y Cyngor bob amser yn agored i ddulliau gweithredu gan grwpiau cymunedol ac y byddai'n croesawu trafodaethau gyda nhw wrth symud ymlaen. Dywedodd y Cadeirydd fod gan grwpiau a sefydliadau cymunedol yn y Fro syniadau da yn ei phrofiad hi ond nad ydynt o reidrwydd yn gwybod y gallant fynd at y Cyngor i gael trafodaethau o'r fath. Roedd hyn yn rhywbeth y dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai'r rhaglen yn bwysig ar gyfer codi ymwybyddiaeth er mwyn annog y trafodaethau hynny i ddigwydd.

O ystyried paragraff 2.14 yr adroddiad a'r dull gweithredu sy'n seiliedig ar leoedd, gofynnodd y Cyngorydd Buckley am fwy o wybodaeth mewn perthynas â'r maes gweithgaredd hwn. Dywedodd y Cyfarwyddwr, mewn ymateb, fod cyllid sylweddol

No.

ar gyfer Trawsnewid Trefi wedi'i dderbyn i alluogi'r Cyngor i edrych ar waith yn seiliedig ar leoedd yn y pedair tref. Roedd y Cyngor yn bwriadu mabwysiadu dull seiliedig ar le o ran sut y gellir darparu gwasanaethau a sut y cânt eu buddsoddi. Dywedodd y byddai'r prosiect yn edrych ar yr asedau sydd ar gael o fewn y sir a hefyd yr anghenion a'r gofynion mewn ardal benodol.

Dywedodd R. Connor wrth wneud sylwadau ar y broses Trosglwyddo Asedau Cymunedol ei bod yn falch o nodi bod y Cyngor yn bwriadu symleiddio'r broses wrth symud ymlaen. O safbwynt y Trydydd Sector byddai'n edrych am ystyriaeth mewn perthynas â'r gwasanaethau y gellid eu hystyried ar gyfer cyfranogiad pellach gan y Trydydd Sector. Dywedodd y Cyfarwyddwr mewn ymateb, er iddo gael ei ddweud o'r blaen, ei fod o'r farn mai'r flwyddyn bresennol oedd y flwyddyn fwyaf heriol erioed yn ariannol gyda'r Cyngor eisiau ceisio diogelu'r gwasanaethau sydd bwysicaf i breswylwyr y Fro. Roedd cyfle nawr i'r Cyngor feddwl yn wahanol a bod gan y Cyngor barodrwydd i weithio fel hyn ac i ymgysylltu'n sylweddol â'r sectorau wrth iddo weithio drwy'r rhaglen.

Dywedodd y Cadeirydd, wrth ddod i'r casgliad, yng ngoleuni'r sylwadau a wnaed yn y cyfarfod, ei bod yn amlwg bod y Pwyllgor yn croesawu'r dull o drawsnewid gan gydnabod y byddai dull rhagweithiol ac ymatebol o ymgysylltu. Fe'i calonogwyd hefyd gan y bwriad i symleiddio'r broses Trosglwyddo Asedau Cymunedol a chyfeiriodd at sylwadau'r Trydydd Sector mewn perthynas â chroesawu'r cyfle i weithio'n agosach gyda'r Cyngor mewn perthynas â dull trawsnewid gwasanaethau.

Ar ôl ystyried y sylwadau a wnaed yn y cyfarfod, yna

CYTUNWYD – Y dylid hysbysu'r Cabinet bod y Pwyllgor yn croesawu'r dull arfaethedig o drawsnewid gwasanaethau, y bwriad i symleiddio'r broses Trosglwyddo Asedau Cymunedol a bod y Trydydd Sector hefyd yn croesawu'r cyfle i weithio'n agosach gyda'r Cyngor mewn perthynas ag unrhyw gyfleoedd newydd a allai godi. codi drwy'r dull trawsnewid gwasanaeth.

Rheswm dros yr argymhelliad

O ystyried y cyfeiriad, cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

747 CRYFHAU EIN CYMUNEDAU A'N GWAITH I DRECHU TLODI A'R ARGYFWNG COSTAU BYW PRESENNOL (CYF) –

Roedd yr adroddiad wedi cael ei gyfeirio at y Pwyllgor i'w ystyried gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau er mwyn gallu cyfeirio unrhyw sylwadau at y Cabinet i'w hystyried a bod diweddariadau ar y cynnydd hyd yma hefyd yn cael eu darparu i'r Pwyllgor.

Dywedodd y Rheolwr Gweithredol Strategaeth Gorfforaethol a Mewnwelediad wrth gyflwyno'r adroddiad ei fod yn rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ar y gwaith sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â thlodi a'r argyfwng costau byw ym Mro Morgannwg ac i

nodi dull y Cyngor o ymateb i dri adroddiad Archwilio Cymru ar heriau tloedi yng Nghymru. Roedd y tri adroddiad yn annog newidiadau yn y ffordd y bu'r Cyngor yn gweithio gyda'r gymuned, y Trydydd Sector a mentrau cymdeithasol. Roedd yr adroddiadau yn rhan o waith Archwilio Cymru ar drechu tloedi ledled Cymru. Roedd yr adroddiad hefyd yn nodi'r ffordd yr oedd y Cyngor yn defnyddio dull gweithredu integredig a chydweithredol o ran sut i ymateb i waith Archwilio Cymru, cydnabod y rhyng-gysylltiadau ac adlewyrchodd ar yr argymhellion a nodwyd yn y pedwar adroddiad i ymgorffori newidiadau yn y ffordd y mae'r Cyngor yn gweithio a chyda phwy. Nodwyd bod yr adroddiad wedi'i gyfeirio at nifer o Bwyllgorau eraill o fewn y Cyngor, derbyniwyd y byddai holl sylwadau pob Pwyllgor yn cael eu cymryd yn ôl i'r Cabinet gyda'i gilydd, er mwyn i'r Cabinet ystyried yr holl sylwadau a dderbyniwyd. Dywedodd y swyddog ei bod yn bwysig i Siarter y Cyngor Tref a Chymuned a Chomact y Sector Gwirfoddol gael eu datblygu gyda'i gilydd mewn ffordd gyson. Cyfeiriwyd at y materion allweddol i'w hystyried o fewn yr adroddiad fel effaith amddifadedd a'r argyfwng costau byw yn y Fro, gwella cydlynu ac integreiddio gweithgareddau, cyfeirio at adroddiadau Archwilio Cymru gan nodi, yn ogystal â'r gwaith a amlinellwyd mewn ymateb i adroddiadau Archwilio Cymru, bod nifer o ddarnau o waith yn cael eu datblygu fel rhan o waith y Cyngor ar yr argyfwng costau byw oedd yn cael eu hadlewyrchu yn y Cynllun Cyflawni Blynyddol. Parhaodd y Cyngor hefyd i gymryd rhan a chefnogi prosiectau a oedd yn gwella mynediad at fwyd gan gynnwys Banc Bwyd y Fro, Big Bocs Bwyd a phrosiectau tebyg mewn ysgolion, pantris bwyd fel Cynllun Rhannu Bwyd GGM yn CF61 yn Llanilltud Fawr a Pod Bwyd Penarth sy'n cael ei redeg gan Dîm Tai y Cyngor. Yn 2022/23 roedd Llywodraeth Cymru wedi dyfarnu £33,196 i'r Cyngor i ddatblygu mannau cynnes ac fel rhan o gyhoeddi ymateb effeithiol i'r her costau byw a nodwyd yn CCB 2023/24 roedd cronfa wrth gefn costau byw wedi'i sefydlu. Cyfanswm y gronfa wrth gefn ym mis Ebrill 2023 oedd £854,000.

Roedd y dull gweithredu arfaethedig yn yr adroddiad yn ymwneud ag ymgysylltu ac adrodd ar gynnydd ac felly cynigiwyd cynnal rhaglen o weithdai ymgysylltu a thrafodaeth wedi ei hwyluso gan drydydd parti. Byddai hyn yn helpu i roi rhywfaint o annibyniaeth a her ond hefyd parhad parhau ar draws trafodaethau a datblygiad gwaith y Cyngor gyda'r sectorau ac mewn ymateb i argymhellion Archwilio Cymru. Byddai'r gwaith yn cael ei reoli gan swyddogion yn y Grŵp Cynghori ar Strategaeth a Mewnwelediad, y gwasanaeth Adfywio a'r Gwasanaethau Democrataidd a byddai'n cael ei noddi gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol.

Wrth sôn am yr adroddiad dywedodd R. Connor fod y Trydydd Sector yn edrych ymlaen at weithio'n agos iawn gyda'i bartneriaid yn yr awdurdod lleol i sicrhau na fyddai'r cymunedau'n dioddef a thrwy gydweithio i gydnabod cryfderau ei gilydd, dywedodd y gallai'r ddau sefydliad wneud gwahaniaeth mawr i fywydau preswylwyr lleol. Roedd yn bwysig i'r sefydliadau beidio â bod ofn gwneud newidiadau mawr trawsnewidiol a chyfeiriodd at yr asedau sylweddol yn y Trydydd Sector a grwpiau cymunedol yn y Fro.

Dywedodd y Rheolwr Gweithredol ei fod yn bwysig i bawb ddeall safbwyntiau a bod y cymariaethau a wnaed hyd yma yn ddiddorol iawn a hefyd ei bod yn bwysig gweld sut y byddai'r gwaith hwn yn cael ei ddatblygu.

No.

Dyweddodd y Cadeirydd, o ran y cyfeiriadau at sbardunwyr yr argyfwng costau byw, ei bod yn bwysig ystyried a chryfhau'r rhain yn ogystal â negeseuon clir yn cael eu lledaenu ar draws y Fro am yr hyn y gallai ei wneud wrth symud ymlaen. Er, nodwyd hefyd bod llawer y tu hwnt i reolaeth y Cyngor a Llywodraeth Cymru ei hun. Byddai angen mwy o waith hefyd mewn perthynas â sut y byddai effaith cydymffurfio â Siarter Llywodraeth Cymru ar gyfer Budd-daliadau yn cael ei fesur a bod Llywodraeth Cymru wedi creu uchelgais glir yn y Siarter o ran sut y cododd awdurdodau lleol ymwybyddiaeth o fynediad pobl at fudd-daliadau ariannol ac ati, er enghraifft. Dywedodd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol fod y Cyngor yn rhoi rhywfaint o ystyriaeth gynnar i sicrhau cysondeb o ran argymhellion y Siarter a sut y cafodd gwybodaeth ei lledaenu i'r cyhoedd, pa mor hygyrch ydoedd ac a fyddai hyn drwy weithio ymhellach gyda Fforwm 50+ y Fro neu ddefnyddio technoleg gyda'r ffaith ei bod yn bwysig cysylltu'r gwaith a deall yr effaith.

Pwysleisiodd y Cadeirydd, wrth grynhoi, bwysigrwydd cydweithio a gwerth cydnabod rôl arbenigwyr yn eu maes yna

CYTUNWYD -

(1) Bod y sylwadau a wnaed yn y cyfarfod yn cael eu cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried ac yn benodol bod y Pwyllgor yn croesawu'r ymrwymiad i gryfhau ymgysylltu, pwysigrwydd parhau i gydweithio a gwerth cydnabod rôl arbenigwyr yn y maes.

(2) BOD y Pwyllgor hefyd yn gofyn i'r Cabinet ystyried y ffactorau sy'n ysgogi tloedi a lle gallai'r Cyngor gael effaith wrth weithio gyda Chymunedau a'r Trydydd sector.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Ystyried cynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.

748 ADRODDIAD DIWEDDARU PROSIECT SERO (PW) -

Dyweddodd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol ei fod wedi gofyn i'r adroddiad gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor mewn perthynas â'r cynnydd ar draws y Cyngor wrth ymateb i'r argyfwng hinsawdd a chyflawni ymrwymiad y Cyngor fel rhan o Brosiect Sero.

Roedd yr adroddiad ac Atodiad A yn nodi'r ystod eang o weithgareddau sy'n cael eu cynnal i sicrhau bod y Cyngor yn parhau i gyflawni yn erbyn ymrwymadau yn y Cynllun Her Newid Hinsawdd ac i fwrw ymlaen â Phrosiect Sero. Roedd y cynnydd rhwng mis Ebrill a mis Medi 2023 yn cynnwys: gwaith parhaus ar lwybrau teithio llesol newydd a thai cyngor sydd â sgôr A; cyllid a sicrhawyd i ôl-osod dyfeisiau ffotofoltâig, goleuadau LED a mesurau effeithlonrwydd ynni eraill yn rhai o'r Canolfannau Hamdden; Llwybr Bwyd Llwyddiannus y Fro 2023 a gynhaliwyd yn yr haf; ac arian wedi'i sicrhau ar gyfer swyddi newydd.

No.

Ar gais y Pwyllgor, roedd y sgoriau COG (coch, oren, gwyrdd) ar gyfer cynnydd yn ystod y cyfnod hwn wedi'u cyflwyno yn Atodiad A yr adroddiad gan nodi cynnydd yn erbyn yr 80 cam sylfaenol o fewn y Cynllun Her Newid Hinsawdd. Roedd yr adroddiad hefyd yn rhoi manylion allyriadau carbon 2022-2023 Cyngor Bro Morgannwg, diweddariad yn ymwneud â'r cyllid a oedd yn gysylltiedig â Phrosiect Sero a'r defnydd o gronfa wrth gefn Prosiect Sero a diweddariad ar y dull o reoli rhaglenni.

Nododd y Cyfarwyddwr ymhellach fod Atodiad A yr adroddiad yn nodi'r ystod eang o weithgareddau sy'n cael eu cynnal i sicrhau bod y Cyngor yn parhau i gyflawni yn erbyn ymrwymadau yn y Cynllun Her Newid Hinsawdd ac i fwrw ymlaen â Phrosiect Sero a bod sylwadau'r Pwyllgor yn cynnwys sylwadau sefydliadau'r Trydydd Sector wedi cael eu croesawu.

Nododd y Cynllun Her Newid Hinsawdd yn Atodiad A 18 o heriau gydag uwch swyddog cyfrifol wedi'i nodi ar gyfer pob her. Wrth dderbyn bod y Cynllun yn rhaglen arwyddocaol roedd yn bwysig codi ymwybyddiaeth ac amlygu ei amlygrwydd drwy ddod ag ef at y Pwyllgor i'w ystyried. Dywedodd y Cadeirydd fod y sgôr COG a nodwyd yn y ddogfen yn ddefnyddiol iawn, fodd bynnag, gallai fod yn anodd deall effaith uniongyrchol yr hyn a gyflawnwyd a gofynnodd bod cynnwys astudiaeth achos yn cael ei ystyried mewn adroddiadau yn y dyfodol, oedd yn amlinellu'r hyn yr oedd y gweithgaredd yn ei gyflawni gydag enghraifft, yn benodol ar gyfer Cyd-bwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol, y gallai'r astudiaeth achos ganolbwyntio ar y dull partneriaeth a oedd yn cael ei ddefnyddio gyda'r Trydydd Sector.

Yn dilyn sylw gan R. Connor ynghylch pa synnwyr oedd gan y Cyngor o ran sut roedd y Trydydd Sector yn ymwybodol o'r rhaglen a'r hyn y gallai ei wneud i gyfathrebu ymhellach dywedodd fod prosiectau cynaliadwyedd o'i safbwynt hi yn uchel ar yr agenda, gan gyfeirio at enghreifftiau megis lleihau biliau trydan/nwy/dŵr ac ati. Fodd bynnag, gallai hefyd drefnu rhannu fersiwn fyrrach o'r adroddiad gyda'r holl sefydliadau yr oedd yn eu gwasanaethu pe gallai tîm cyfathrebu'r Cyngor ddarparu datganiad i'r wasg a oedd yn ymdrin â phob agwedd ar yr adroddiad a'r cynllun gweithredu, byddai'n hapus i ledaenu'r wybodaeth. Ar ben hynny, dywedodd ei bod hi, fel aelod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, yn dweud eu bod nhw hefyd wedi ymrwymo i'r rhaglen.

Ymatebodd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol gan ddweud y byddai'n cysylltu o ran y wybodaeth mewn tameidiau bach y gellid ei darparu ac roedd yn ddiolchgar am y cyfle i godi ymwybyddiaeth ymhellach trwy eu sianeli cyfathrebu yna

CYTUNWYD -

(1) Nodi'r cynnydd y manylwyd arno yn yr adroddiad ac Atodiad A i'r adroddiad mewn perthynas â'r heriau yn y Cynllun Her Newid Hinsawdd.

(2) BOD adroddiadau yn y dyfodol i'w cyflwyno i'r Pwyllgor yn cynnwys astudiaeth achos enghreifftiol er mwyn i'r Pwyllgor gael gwybod beth oedd gweithgaredd penodol yn ei gyflawni mewn perthynas â Project Zero.

No.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1&2) O ystyried y trafodaethau yn y cyfarfod.